

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Márie Usačevovej, v právnej veci **A. U.**, bytom I., proti odporkyňi **Sociálnej poisťovni, ústrediu**, Ul. 29. augusta 8, Bratislava o **invalidný dôchodok** o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 9. decembra 2012, č. k. 12Sd/99/2011-41, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 9. decembra 2012, č. k. 12Sd/99/2011-41, **m e n í** tak, že rozhodnutie odporkyne číslo X. z 3. februára 2011, **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd napadnutým rozsudkom zo dňa 9. decembra 2012, č. k.12Sd/99/2011-41, zrušil rozhodnutie odporkyne číslo X. z 3. februára 2011, ktorým odporkyňa podľa § 70 ods. 1 a § 293ax zákona č. 461 /2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) zamietla žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok z dôvodu, že navrhovateľka nezískala potrebný počet 15 rokov dôchodkového poistenia ku dňu vzniku invalidity, t.j. k 1.januáru 2010. Navrhovateľka k uvedenému dňu získala celkom 14 rokov a 328 dní dôchodkového poistenia. Súčasne súd nepriznal navrhovateľke náhradu trov konania. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd považoval rozhodnutie odporkyne za nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, a to vzhľadom na to, že invalidita navrhovateľky vznikla už v roku 1998, kedy dovŕšila vek 38

rokov a potrebný počet rokov dôchodkového poistenia pre vznik nároku na invalidný dôchodok je 8 rokov, s čím sa odporkyňa vo svojom rozhodnutí nevysporiadala. Podľa názoru krajského súdu je potrebné posudzovať podmienku potrebnej doby dôchodkového poistenia u navrhovateľky nielen podľa ustanovenia § 72 ods. 1 písm. g) zákona, ale aj podľa § 72 ods. 1 písm. f) zákona a preto je potrebné v ďalšom konaní spísať žiadosť o priznanie nároku na invalidný dôchodok aj podľa tohto ustanovenia.

Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie odporkyňa, ktorá nesúhlasila s vysloveným názorom krajského súdu. Poukázala na skutočnosť, že navrhovateľka požiadala o priznanie invalidného dôchodku už žiadosťou z 22. februára 1998, bola uznaná za plne invalidnú podľa § 29 ods. 2 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov od 1. júla 1998, avšak žiadosť jej bola zamietnutá pre nesplnenie potrebnej doby 5 rokov zamestnania ku dňu vzniku invalidity, ku ktorému získala len 2 roky a 160 dní doby zamestnania. Žiadosťou zo 14. januára 2011 navrhovateľka opätovne požiadala o invalidný dôchodok od 1. januára 2010 s poukazom na ustanovenie § 293ax zákona a bola uznaná invalidnou podľa § 71 ods. 1 zákona od 1. januára 2010 s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 75 %, nezískala však ku dňu vzniku invalidity potrebnú dobu 15 rokov dôchodkového poistenia. Tvrdene krajského súdu, že u navrhovateľky invalidita vznikla už v roku 1998, kedy mala 38 rokov a doba potrebná pre vznik nároku na invalidný dôchodok je 8 rokov, nepovažuje odporkyňa, s poukazom na ustanovenie § 293ax zákona, za správne. Odporkyňa taktiež nesúhlasila s názorom krajského súdu na spísanie novej žiadosti o invalidný dôchodok podľa § 72 ods. 1 písm. f) zákona, a takýto postup nepovažuje za zákonný ani logický. Podľa jej názoru krajský súd vec nesprávne posúdil a navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a rozhodnutia odporkyne ako vecne správne potvrdil.

Navrhovateľka sa odvolaniu odporkyne nevyjadřila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok bez pojednávania v súlade s § 250ja ods.2 O.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné zrušiť.

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľka prvýkrát požiadala o invalidný dôchodok žiadosťou z 22. februára 1998, na základe ktorej bola posudkovou

komisiou sociálneho zabezpečenia uznaná invalidnou podľa § 29 ods. 2 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. od 1. júla 1998. Žiadosť o invalidný dôchodok odporkyňa z dôvodu nesplnenia potrebnej doby 5 rokov zamestnania zamietla rozhodnutím z 2. júna 1999, ktoré nadobudlo právoplatnosť. Žiadosťou z 24. novembra 1999 navrhovateľka z dôvodu invalidity požiadala o dôchodok manželky. Dôchodok manželky jej bol priznaný rozhodnutím odporkyne číslo X. z 24. februára 2000 od 1. júla 1998 a túto dávku z titulu invalidity poberá doposiaľ. Navrhovateľka požiadala o priznanie invalidného dôchodku novou žiadosťou zo 14. januára 2011 podľa § 293ax žiadala o jeho priznanie od 1. januára 2010.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti o invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 v spojení s § 293ax zákona.

Podľa § 293ax ods. 1 zákona poistencovi, ktorému nevznikol nárok na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2010 z dôvodu nezískania potrebného počtu rokov dôchodkového poistenia a ktorý nesplnil podmienky nároku na starobný dôchodok alebo nebol mu priznaný predčasný starobný dôchodok, Sociálna poisťovňa na jeho žiadosť znovu posúdi dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav a rozhodne o nároku na invalidný dôchodok a o jeho sume podľa zákona účinného od 1. januára 2010.

Ak po posúdení dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu po 31. decembri 2009 je poistenec uznaný invalidný, vznik invalidity sa znovu určí najskôr od 1. januára 2010 (§ 293ax ods.2 zákona).

V konaní o novej žiadosti o invalidný dôchodok bola navrhovateľka posudkovým lekárom pobočky Sociálnej poisťovne Prievidza dňa 14. januára 2011 uznaná invalidnou podľa § 70 ods. 1 zákona s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 75 % od 1. januára 2010, teda v súlade s § 293ax ods.2 zákona.

Navrhovateľka, narodená 2. mája 1960, dovŕšila k 1. januáru 2010 vek 49 rokov.

Podľa § 293ax ods. 3 zákona počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok sa zisťuje z obdobia predo dňom, od ktorého bol určený vznik invalidity *po 31. decembri 2009*.

Podľa § 72 ods.1 písm. g/ zákona v znení účinnom od 1. januára 2010 počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok poistenca vo veku nad 45 rokov je najmenej 15 rokov.

Nebolo sporné, že navrhovateľka pred 1. januárom 2010 získala len 14 rokov a 328 dní dôchodkového poistenia.

Navrhovateľka namietala, že jej invalidita vznikla už v roku 1998, kedy dovŕšila vek 38 rokov a potrebný počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok je 8 rokov a teda aj túto podmienku pre priznanie invalidného dôchodku splnila. Krajský súd toto tvrdenie navrhovateľky, napriek platnému zneniu príslušných zákonných ustanovení, akceptoval a uložil odporkyňi zaoberať sa touto skutočnosťou.

Krajský súd však opomenul skutočnosť, že navrhovateľke *nevznikol nárok na invalidný dôchodok podľa predpisov účinných pred 1.januárom 2010* (k stanovenému dátumu vzniku invalidity, t. j. k 1. júlu 1998, nezískala potrebnú dobu 5 rokov zamestnania podľa vtedy platného právneho predpisu). U takých občanov zákonodarca ustanovením § 293ax zákona umožnil nové posúdenie nároku na invalidný dôchodok tak, že pre posúdenie podmienky potrebnej doby poistenia sa vychádza nielen z invalidity určenej najskôr od 01.01.2010, ale súčasne aj z veku, ktorý taký žiadateľ dovŕšil k tomuto dňu. Nepochybila preto odporkyňa, keď podmienku potrebnej doby poistenia skúmala v súlade s § 72 ods.1 písm. g/ zákona ku dňu 01.01.2010. Posunutie dátumu vzniku invalidity pri posudzovaní novej žiadosti o invalidný dôchodok ku dňu 01.07.1998 ustanovenie § 293ax ods.2 zákona vylučuje.

Na základe uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že odporkyňa rozhodla vo veci v súlade so zákonom, svoje rozhodnutie aj riadne a dostatočne odôvodnila. Rozsudok krajského súdu preto podľa § 220 O.s.p. zmenil a preskúmané rozhodnutie odporkyne potvrdil (§ 219 v spojení s § 250q ods. 2 O.s.p.).

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľka v odvolacom konaní nebola úspešná a odporkyňi náhrada takých trov nepatrí zo zákona.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 27. marca 2013

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Mária Kráľová